

Domovi za djecu s posebnim potrebama

Grbešić, Ines

Undergraduate thesis / Završni rad

2011

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:034057>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Preddiplomski studij filozofije i pedagogije

Ines Grbešić

Domovi za djecu s posebnim potrebama

Završni rad

Mentor: izv. prof. dr. sc. Neven Hrvatić

Osijek, 2011.

SADRŽAJ

UVOD	4
1.DOMSKA PEDAGOGIJA.....	5
2.DJECA S POSEBNIM POTREBAMA	8
2.1. Odgoj i obrazovanje djece s posebnim potrebama.....	10
3. DOMOVI ZA DJECU S POSEBNIM POTREBAMA.....	11
3.1. Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija”	11
3.2. Rad sa štićenicima	14
4.ZAKLJUČAK	16
5. LITERATURA.....	17
6. PRILOG	18

SAŽETAK

Osobe s invaliditetom su sve one osobe koje zbog prirođenog ili stečenog oštećenja nisu u stanju osiguravati vlastitom snagom ili barem djelomičnom snagom odgovarajući položaj na poslu, zvanju i u društvu. No, za osobe sa invaliditetom je noviji naziv osobe s posebnim potrebama i osobe sa poteškoćama u razvoju, koji je plod današnjeg vremena i današnje kulture. Jezična promjena potiče i želju da se posvjedoči da je osoba s nekim oštećenjem prije svega osoba, koju se trebam poštovati i omogućiti joj da primjeni svoje talente.

Rad na poboljšanju života osobe s posebnim potrebama je dugotrajan i često s vrlo skromnim rezultatima, ali važan je krajnji cilj, a to je pomoć osobama s posebnim potrebama da se maksimalno osamostale i uključe u aktivan život u okviru svojih sposobnosti.

Upravo radi toga rad obuhvaća domsku pedagogiju kao i njezin predmet, način života djece s posebnim potrebama te njihov odgoj i obrazovanje, ali i način rada jednog od domova.

Ključne riječi: djeca s posebnim potrebama, domovi za djecu s posebnim potrebama

UVOD

Termin „djeca s posebnim potrebama“ uveden je 1993. godine u dokumentu utvrđenom na Simpoziju o djeci s posebnim potrebama u Španjolskoj. Dokument podrazumijeva djecu sa smetnjama, nedostacima, manjkavostima u svom razvoju, ali i djecu koja su nadprosječne inteligencije i nadarena, djecu bez roditelja, izbjeglice, povratnici. U ovom će radu biti riječ o domovima za djecu s posebnim potrebama, s naglaskom na Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija“ u Vinkovcima.

U radu će se govoriti o domskoj pedagogiji, kao znanstvenoj disciplini opće pedagogije, koja istražuje odgoj u domovima. Osim toga, obuhvatit će se i osnovne karakteristike djece sa posebnim potrebama, te ustrojstvo, organizaciju i način rada domova u kojim borave djeca.

Naslovom rada naznačena je i ujedno i tema rada, u okviru kojega je posjećen već spomenuti centar, ustanova socijalne skrbi koja svojim korisnicima pruža usluge stalnog i tjednog smještaja te dnevnog, poludnevnog i povremenog boravka. Osim raznovrsnog načina boravka, Centar pruža kvalitetno i stručno osoblje, razne oblike rehabilitacije i terapije, te brojne aktivnosti, kao što su likovne radionice, izleti i sportske aktivnosti.

1. DOMSKA PEDAGOGIJA

Domska pedagogija je znanstvena disciplina opće pedagogije koja istražuje, proučava, unapređuje i anticipira odgoj u domovima, uvjete i mogućnosti, organizaciju života i rada, načela, metode i sredstva odgojnog rada te međusobne interakcije unutar odgojno- obrazovne djelatnosti i između društva i svijeta rada.

Predmet domske pedagogije je odgoj u domovima, odnosno istraživanje i proučavanje problematike odgojnog rada, te organizaciju života i rada. Ostvaruje se u dječjim domovima, učeničkim, studentskim domovima, domovima za odrasle.

Svrha domske pedagogije je izučavanje, praćenje, proučavanje, istraživanje zakonitosti i unapređenje domskog odgoja tijekom boravka učenika u domu, poticanje i ostvarivanje povoljnih prilika za razvoj prema potrebama, mogućnostima i sposobnostima. Temeljnu svrhu izučavanja odgoja u domovima domska pedagogija ostvaruje međusobnom povezanošću pedagoških disciplina.

Neke od mnogih zadaća domske pedagogije su poboljšanje kvalitete domova, humanizirati prostore učeničkih domova, izraditi program rada za domove i poboljšati stupanj obrazovanja odgajatelja.

Domska kultura je obrazac prava, odgovornosti i djelovanja svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, kojim se osigurava podrška i stvara identitet doma. Kultura je proizvod i proces, kao proizvod utjelovljuje znanje onih koji su bili njezini članovi, a kao proces ona se trajno obnavlja i ponovno stvara. (Bolman, Deal, 1991.,143).

Kultura je povijesno izveden sustav eksplicitnih i implicitnih predodžbi koje su prihvaćene od svih članova jedne grupe ili od nekih posebnih zvanja u nekoj grupi (Kluckhorh). Isti autor smatra da implicitni aspekti kulture obuhvaćaju stavove, vrijednosti, vještine, modele ponašanja, norme dok eksplicitan aspekt kulture obuhvaća institucije, umjetnička djela, izravno ponašanje i slično.

Norme domske kulture:

1. Zajednički cilj- znamo gdje idemo
2. Odgovornost za uspjeh- moramo uspjeti

3. Kolegijalnost- zajednički rad
4. Kontinuirano unapređivanje- možemo još bolje
5. Doživotno učenje- učenje je za svakoga
6. Prihvatanje rizika- učinimo pokušavajući nešto novo
7. Podrška- tu je uvijek netko tko ti je može pružiti
8. Uzajamno poštovanje- svatko može nešto ponuditi
9. Otvorenost- razgovarati o razlikama
10. Pohvale i humor- zadovoljni smo sobom

Različito domova te njihov odnos prema promjenama utjelovljuju tri načina ili modela domske kulture u njima:

1. Ekonomski model domske kulture – omogućava materijalne, prostorne i didaktičke uvjete.
2. Edukacijski model domske kulture- uz osigurane materijalne i druge uvjete brine o završetku školovanja i različitim oblicima učenja.
3. Ekspresivni model domske kulture- sadrži i ekonomski i edukacijski model, te uključuje potpunost izražavanja svog identiteta.

Život u domu modelira se po uzoru na život i dom u obitelji pa se tako mogu izdvojiti dva osnovna pristupa:

- a) domski odgoj može oponašati odgoj u obitelji i to za djecu koja imaju roditelje i s kojima veza nije prekinuta
- b) domski odgoj može nadoknaditi obitelj za djecu koja su ostala bez roditeljske skrbi

Dom je sredina u kojoj su korisnici najpozvaniji da se zalažu za ostvarenje što povoljnijih uvjeta za svoj život i rad. Socijalistički odgoj je jedna od primarnih uloga domova, korisnici su u stalnom odgojnom procesu. Domovi svojim svakodnevnim radom djeluju na povezivanje teorije i prakse te jedinstvenog djelovanja misli, riječi i djela.

Domovi se mogu podijeliti prema:

- a) namjeni
- b) dobi odgajnika
- c) trajanju boravka
- d) stupnju otvorenosti
- e) spolu
- f) kapacitetu

Za odgoj je važna sredina u kojoj se boravi, ali i suradnja odgojnih čimbenika: obitelj, škola, crkva, mediji, a u ovom slučaju i domsko okružje.

2. DJECA S POSEBNIM POTREBAMA

Osoba s invaliditetom je svaka osoba koja je zbog tjelesnog i/ili mentalnog oštećenja, privremenog ili trajnog, prošlog, sadašnjeg ili budućeg, urođenog ili stečenog pod utjecajem bilo kojeg uzroka, izgubila ili odstupa od očekivane tjelesne ili fiziološke strukture te je ograničenih ili nedostatnih sposobnosti za obavljanje određene aktivnosti na način i u opsegu koji se smatra uobičajenim za ljude u određenoj sredini.

Sheratonskom deklaracijom iz 2003. godine izjednačila se terminologija koju koristi međunarodna zajednica osoba s invaliditetom, te se za odrasle osobe koristi naziv – osobe s invaliditetom, a za djecu – djeca s teškoćama u razvoju.

Prema Greenspanu (2003) djeca s posebnim potrebama imaju različite biološke poteškoće. One ometaju njihovu sposobnost funkcioniranja u vanjskom svijetu. S obzirom na utjecaj na razvoj podjela bioloških teškoća obuhvaća:

- Teškoće u senzoričkoj reaktivnosti (teškoće u moduliranju informacija putem osjetila vida,sluha, njuha, okusa)
- Teškoće u obradi (teškoće u osmišljavanju senzoričkih podataka koje prima)
- Teškoće u stvaranju i nizanju ili planiranju odgovora (problemi s voljnim kretanjem tijela).

Teškoće u senzoričkoj reaktivnosti

Pet osjetila su vrlo važna za dobivanje informacija o vanjskom svijetu; bez sposobnosti da vidimo, čujemo, dodirujemo, mirišemo i kušamo živjeli bismo u izolaciji jer bi nam nedostajalo iskustvo na temelju kojega razvijamo ideje. Uz njih, postoje i tjelesna osjetila: vestibularni sustav i propioceptivni sustav koji nam omogućuju da se u kretanju, sjedenju, stajanju osjećamo uravnoteženo jer prvi od njih utječe na tonus mišića, ravnotežu i držanje, a propioceptivni sustav utječe na položaj tijela u prostoru i motoričku kontrolu. U okvirima svakog od tih osjetila osobe mogu biti pretjerano ili nedovoljno reaktivne. Na primjer, osobe koje su nedovoljno reaktivne, osjetljive na zvuk možda neće odgovoriti na obični govor nego će tek glasni zvukovi privući njihovu pažnju dok osobe koje su prekomjerno reaktivne govor ili televiziju doživljavaju kao iritiranje. Djeca koja su pretjerano reaktivna na neki određeni podražaj pokušat će izbjegavati te osjete dok će ih suprotno tome djeca koja su nedovoljno reaktivna

tražiti. Informacije nam istodobno stižu iz očiju, ušiju, s mjesta gdje se naše tijelo nalazi u prostoru. Djeca koja imaju teška oštećenja obično su prekomjerno ili nedovoljno reaktivna u više područja. Na primjer, dijete može biti preraaktivno na vizualni podražaj i nedovoljno reaktivno na zvuk. To dijete će se možda plašiti nadolazećih vozila, ali neće reagirati na roditeljevo upozorenje. Osobe koje imaju senzoričke smetnje propuštaju mnoge informacije iz vanjskoga svijeta te to može utjecati na učenje usmjerenja pažnje, učenje uključivanja u kontakte s drugima i učenje komuniciranja.

Teškoće u obradi (motorički sustav)

Senzorički sustav omogućuje primanje informacija iz vanjskoga svijeta, sustav obrade omogućuje tumačenje tih informacija, a motorički sustav nam omogućuje da odgovorimo. Primjerice, kada se smijemo, kada trčimo za loptom koja leti prema nama tada koristimo svoj motorički sustav. Kod djece s teškoćama, često se promatraju teškoće mišićnog tonusa. Mišićni tonus je sposobnost mišića da bez napora drže tijelo. Motoričko planiranje je sposobnost osobe da planira i izvršava nizove pokreta mišićima. Osobe s teškoćama, koje imaju loši mišićni tonus, njima su mišići prenapeti ili veoma mlitavi te nisu pod kontrolom osobe. Kod lošeg motoričkog planiranja osoba neće biti u stanju odrediti od koje noge treba započeti, pokret koje noge slijedi, koji položaj pomaže održati ravnotežu. Na funkcioniranje djeteta u okolini utječu senzorička reaktivnost, obrada te motoričko planiranje i sukcesivne funkcije.

Teškoće u stvaranju i nizanju ili planiranju odgovora

Osjetila nam omogućavaju "primanje" informacija iz vanjskoga svijeta, a sustav obrade nam omogućava da osmišljavamo to što primamo. Senzorička obrada je prvi oblik obrade koji se događa u mozgu. Ubrzo nakon toga se događa i druga vrsta obrade, kognitivna obrada, sposobnost uočavanja i povezivanja obrazaca. Kako djeca rastu, njihove vještine kognitivne obrade postaju sve razrađenije te su sposobna razmišljati o stvarima koje se ne nalaze neposredno pred njima. Afektivna ili emocionalna obrada je treća vrsta obrade i odnosi se na našu sposobnost tumačenja emocionalnih signala koje primamo od drugih ljudi. Za osobe s razvojnim teškoćama ta sposobnost može biti oštećena ili odsutna. Djeca s teškoćama imaju problema u kognitivnoj i emocionalnoj obradi jer se obje vrste obrade oslanjaju na senzorički unos koji je posebno konfuzan. Na putu prema unutra taj senzorički signal može proći nezapažen, može prevladati ili biti neprepoznatljiv. Iako postoji prevaga jednog osjetila nad drugima, u razmišljanju se oslanjamo na timski senzorički rad. Informacije koje su zaprimljene

kroz jedno osjetilo prevode se u druga. Djeca koja imaju teškoće u obradi senzoričkih informacija mogu pogrešno protumačiti signale, na primjer u osmijehu vidjeti grimasu, nježan dodir doživjeti kao agresivni udarac. Budući da se emocionalna informacija također zaprima kroz osjetila, djeca s teškoćama u obradi također imaju problema i s emocionalnom obradom. Na primjer, dijete koje je preosjetljivo na zvuk može imati snažnu reakciju na zvuk usisavača da će ona nadvladati druga osjetila. Neki od razloga nastajanja bioloških teškoća su prijevremeni porod s malom tjelesnom težinom, nedostatak kisika pri porodu, oštećenja živčanog sustava. Svaka vrsta teškoće ometa djetetovu sposobnost učenja, reagiranja i razvoja te otežava njegove odnose s roditeljima i odgojiteljima.

2.1. Odgoj i obrazovanje djece s posebnim potrebama

U populaciji djece u osnovnoj školi je 20 do 25% djece sa posebnim odgojnim i obrazovnim potrebama. Njihove posebne odgojno obrazovne potrebe su raspoređene od lakših do jako izraženih, te od kratkotrajnih do doživotnih. Među djecu sa posebnim odgojno obrazovnim potrebama ubrajamo djecu sa poremećajima u mentalnom razvoju, slijepu i slabovidnu djecu, gluhu i nagluhu djecu, djecu sa poremećajima u govoru, djecu sa poremećajima u kretanju, dugotrajno bolesnu djecu, djecu sa smetnjama u ponašanju, djecu sa problemima u učenju, te nadarenu djecu. Ako su djeca sa posebnim potrebama predstavljena kao djeca sa poremećajima ili hendikepom, onda se može reći da se često nerealno ocjenjuje vrijednost njihovih dostignuća i previše ih se ograničava ili štiti umjesto da im se daje poticaj pri izvođenju različitih aktivnosti.

Važna je percepcija učitelja i drugih stručnih radnika o vlastitim učincima pri radu sa djecom sa posebnim odgojno obrazovnim potrebama, koja se povećava ako imaju mogućnost izmijeniti ideje, probleme, sa svojim kolegama.

Za dobru praksu u učenju djece sa posebnim potrebama bitni su slijedeći faktori:

- Dobri odnosi među svim zaposlenicima
- Dobra komunikacija između osoblja, učenika te roditelja
- Raznoliki modeli učenja
- Učiteljevo tretiranje svakog djeteta kao pojedinca
- Uključivanje koordinatora za djecu sa posebnim potrebama

3. DOMOVI ZA DJECU S POSEBNIM POTREBAMA

Domovi u koje se smještaju mladi ljudi koji imaju smetnje u somatsko-psihološko-socijalnom razvoju pa im je prijeko potreban tretman koji se uspješno ostvaruje u uvjetima stalnog življenja u domu. Svrha ovakvih domova je uklanjanje, ublažavanje ili nadomještaj raznih tjelesnih, psihičkih ili moralno- socijalnih nedostataka te također osiguravanje rehabilitacije, socijalizacije i resocijalizacije. Posebni je cilj rehabilitacije podizanje opće razine kompetencije kroz programske aktivnosti:

- praktično-osobne kompetencije (usvajanje i učvršćivanje navika osobne higijene, radno osposobljavanje za poslove u domaćinstvu)
- spoznajno-društvene kompetencije (snalaženje u okolini, ekonomska aktivnost i kupovanje, komunikacija)
- emocionalno- socijalne kompetencije (odnos prema osobnim potrebama i ponašanju, odnos prema drugima)
- interesno-kreativne kompetencije (radno-kreativne aktivnosti, likovno-oblikovne aktivnosti).

Za rad s korisnicima domova adekvatno su osposobljeni stručni djelatnici; rehabilitatori, socijalni radnici, radni terapeuti, psiholozi i mnogi drugi.

3.1. Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija“

Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija“ osnovan je 2004.godine i kao takav je jedina ustanova ovog tipa u Vukovarsko- srijemskoj županiji. Površina centra iznosi 7691m², zgrada ustanove je okružena velikim dvorišnim prostorom koji obuhvaća travnate površine, dječja i športska igrališta te staze za šetnju. Vizija centra za rehabilitaciju „Mala Terezija “ je pružanje jednakih mogućnosti osobama s mentalnim i tjelesnim oštećenjima te njihovo prihvaćanje u široj zajednici. Centar obavlja djelatnost socijalne skrbi te mu je cilj podizanje kvalitete života osoba s tjelesnim i mentalnim oštećenjima. To se nastoji postići programima stalnog, tjednog i privremenog smještaja, te poludnevnog, cjelodnevnog i povremenog boravka. Štićenicima doma se pružaju usluge stanovanja, njege i brige o zdravlju, odgoja i osposobljavanja za

samozbrinjavanje, socijalnog rada, medicinske i psihosocijalne rehabilitacije. Pravo na sve usluge koje Centar pruža korisnici ostvaruju temeljem nalaza prvostupanjskog tijela vještačenja i rješenjem nadležnog Centra za socijalnu skrb:

- Utvrđivanje oštećenja
- Podnošenje zahtjeva
- Slanje dokumentacije

Oblici smještaja u centru „Mala Terezija“ su:

1.stalni smještaj

2.dnevni smještaj

3.poludnevni smještaj

4.povremeni smještaj (provodi se program psihosocijalne rehabilitacije s individualnim tretmanom)

Najveći broj korisnika je u programu povremenog boravka u kojemu se pružaju usluge psihosocijalne rehabilitacije u individualnim tretmanima. Svaki korisnik ima svoj individualni plan i program rada koji izrađuju stručni radnici u suradnji s roditeljem/skrbnikom. Centar i dalje nastoji razvijati razne izvaninstitucionalne oblike pružanja usluga te je stoga otvoreno Savjetovalište u kojemu se njihove usluge žele približiti lokalnoj zajednici te omogućiti svim zainteresiranim da ih posjete. Prema unaprijed određenom planu i programu rada korisnik centra se može uključiti u različite aspekte rada (logoped, psiholog, socijalni radnik, defektolog, kineziterapija, radna terapija, fizikalna terapija, glazbena i likovna terapija, njega i briga o zdravlju). Za sve oblike smještaja u centru vlada veliki interes tako da postoje i liste čekanja korisnika.

Rad Centra ustrojen je kroz slijedeće odjele, koje vode voditelji:

- Odjel psihosocijalne rehabilitacije
- Odjel njege i brige o zdravlju
- Odjel zajedničkih poslova
- računovodstvo

Odjel psihosocijalne rehabilitacije koordinira niz terapijskih i rehabilitacijskih usluga koje nudi centar: defektološku rehabilitaciju, kineziterapiju, radnu terapiju, likovnu i glazbenu terapiju, logoterapiju te radnu instrukciju. U radu odjela psihosocijalne rehabilitacije sudjeluju socijalni radnik i psiholog. Uz ponuđene vrste rehabilitacije uvode se i nove metode rada te se tako zadnjih par godina provodi program terapijskog jahanja.

Odjel njege i brige o zdravlju čine medicinske sestre, fizioterapeuti i njegovatelji koji pružaju zdravstvenu, njegu korisnika i fizioterapiju.

U ustanovi je zaposleno 49 djelatnika, od toga 22 stručna koji neprekidno brinu o korisnicima. Radnici Centra dužni su:

- Upoznati roditelje, skrbnike, udomitelje sa svrhom i ciljem odgoja, rehabilitacijom, zdravstvenim stanjem korisnika;
- Uvažavati prava i odgovornosti roditelja prema načelu dobrobiti i interesa korisnika;
- Uputiti na odgovarajuće stručne osobe, ukoliko je potrebna dodatna stručna pomoć i savjet;
- Naglasiti povjerenje u odnosima, obvezu čuvanja podataka i obavijesti.
- Promicati primjerene međuljudske odnose, suradnju, timski rad, razmjenu stručnih znanja, iskustava i vještina prilikom poučavanja i učenja;
- Voditi brigu o profesionalnom pristupu radu;
- Suradivati sa svim djelatnicima u procesu odgoja i obrazovanja, rehabilitacije;
- Omogućiti razvoj pozitivne klime za zadovoljavanje potreba, poticati na stvaranje uvjeta za optimalan rad i razvoj djelatnosti ustanove;
- Uvažavati i poštivati nacionalne, vjerske i kulturne različitosti suradnika, kolega i osoba iz šire društvene sredine kako bi zajednički promovirali humane odnose i demokratska načela;
- Poticati nenasilno rješavanje problema svih subjekata u procesu rada i djelovanja;
- Poticati stvaranje pozitivnog stava prema profesiji i pri tome biti otvoren za suradnju u sredini u kojoj djeluju.

43.2. Rad sa štíćenicima

Kada je riječ o osobama s posebnim potrebama, svaki je dan u domu drugačiji, ali ne samo u smislu različitih zadataka, radionica ili naloga, nego u smislu stanja štíćenika i njihovim individualnim mogućnostima za rad. U sklopu odgoja i obrazovanja, u smislu poticanja kreativnosti, samoizražavanja i individualizacije te uključivanja svih štíćenika u rad grupe, održavaju se kreativne radionice. Često se radi i o likovnim kolonijama u kojoj sudjeluju umjetnici koji svoja djela doniraju ustanovi, ali i sami korisnici centra. Osim kolektivnih radionica u kojima sudjeluju svi članovi grupe, štíćenicima se omogućava i da to rade individualno, prema svojim željama. Ovakve radionice služe kako bi odgajatelji vidjeli koliko štíćenici mogu svladati nekakvu vještinu i znanje.

U smislu odgoja, štíćenicima se usađuju osnovne navike koje se ni po čemu ne trebaju razlikovati od kućnog odgoja. Osim osobne higijene, štíćenici dobivaju zadatke u vezi s higijenom životnog prostora, pranja posuđa, podova, spremanja kreveta, i slično.

Što se tiče obrazovanja štíćenika, uz suradnju radnog terapeuta i rehabilitatora, ovisno o predispozicijama, savladavaju vještinama čitanja, pisanja, računanja. Uz sve to, u domu se puno radi na međusobnim odnosima između štíćenika, kako bi se međusobno poštivali i uvažavali jedni druge.

Uz odgoj, stjecanje osnovnih navika za život, obrazovanje, pozornost se daje i ostalim stvarima, raznim zabavama, aktivnostima i druženjima.

Neke od aktivnosti koje se provode u Maloj Tereziji:

1. Ljetovanje na moru gdje svake godine dio korisnika centra odlazi na organizirano ljetovanje u Supetar na Braču. Na ljetovanju su korisnici uključeni u razne športske, rekreacijske i zabavne aktivnosti, te školu plivanja.

2. Športske aktivnosti:

Redovito vježbanje uvelike pomaže u obogaćivanju emocionalnog života osobe. Pravilnim organiziranjem i usmjeravanjem tjelesne aktivnosti potiskuju se pojave društveno neprihvatljivog ponašanja (mržnja, zavist, umišljenost...). Redovitim vježbanjem razvija se inicijativa, samostalnost, pouzdanost, upornost, odlučnost, točnost, preciznost, hrabrost, discipliniranost,

savjesnost, prijateljstvo, solidarnost, potpomaganje, osjećaj dužnosti i odgovornosti, poštenje. U Centru „Mala Terezija“ korisnicima je na raspolaganju nogomet, košarka, odbojka, rukomet, hokej, boks, stolni tenis, badminton, gimnastika, plesovi, pilates, kuglanje, judo...

3. Izleti : korisnici centra često odlaze na organizirane izlete te su tako dosad posjetili NP Plitvička jezera, Tuheljske toplice, Daruvarske toplice, Zagreb, Osijek, Našice, Kutjevo, Baranju...

Terapijsko jahanje

Terapijsko jahanje je posebna vrsta rehabilitacije kojoj je cilj unaprijediti kvalitetu življenja osoba s posebnim potrebama kroz izvanredne učinke terapijskog jahanja dijeleći znanje, iskustvo i inspiraciju, te unaprijediti odnose među ljudima i među ljudima i ostatkom živog svijeta. Sadržaji ovih programa variraju, ovisno o stanju korisnika, od sadržaja srodnih hipoterapijskom programu, do samostalnog rekreativnog i sportskog jahanja za osobe s invaliditetom. Terapijsko jahanje u Centru „Mala Terezija“ se provodi već pet godina u suradnji s konjičkim klubom „Satir“. Satir je jedini na području Vukovarsko srijemske županije ovlašten za provođenje terapijskog jahanja. U program su uključena osobito djeca s cerebralnom paralizom, multipla sklerozom, mišićnom distrofijom, traumatskim ozljedama mozga, mentalnom retardacijom, smetnjama vida i sluha, emocionalnim poteškoćama i poteškoćama u učenju. Terapijsko jahanje se provodi uz stručnu pomoć višeg fizioterapeuta, instruktora jahanja, šest educiranih instruktora terapijskog jahanja, profesora kineziologije(rekreacija i rekreacijska medicina), kinezioterapeuta, radnog terapeuta, brojnih volontera te vanjskih suradnika-stručnih osoba(liječnika, psihologa, defektologa).

4. ZAKLJUČAK

Iz navedenog rada može se vidjeti da se u ovakvu vrstu ustanova smještaju i osobe u starijoj životnoj dobi te to dodatno otežava rad, budući da im do smještanja u dom nije pristupano na način koji njihova bolest traži. Rad s osobama s posebnim potrebama iziskuje puno strpljenja, odgovornosti, tolerancije i volje. Svi štićenici doma imaju individualni plan i program rada, a terapijama se pokušava održati trenutno zdravstveno stanje osoba, ali usprkos velikom uloženom trudu poboljšanje i pozitivni rezultati dolaze postepeno.

Stručni kadar u domovima za djecu s posebnim potrebama je raznolik, od logopeda, psihologa, socijalnog radnika, radnog i fizioterapeuta do defektologa, glazbenog i likovnog terapeuta, njegovatelja i drugog pomoćnog osoblja. No, Zakon koji predviđa kadar potreban za rad bi trebalo malo nadopuniti te uz sve navedene suradnike uvesti i pedagoga. Pedagozi su stručne osobe koje se bave odgojem, a njihova istraživanja služe kako bi se unaprijedila odgojna praksa. Uz suradnju i odgoj štićenika domova pedagozi imaju veliku ulogu u suradnji s obitelji, školama, kao i u stručnom usavršavanju svojih suradnika.

Uzevši u obzir činjenicu da ustanove koje skrbe o osobama s posebnim potrebama su relativno mlade, da postoji određena problematika vezana za suradnju sa školama i drugim odgojnim ustanovama te se možemo nadati da će se u budućnosti ovome problemu pristupiti sa više pažnje jer govorimo o ustanovama koje svakodnevno skrbe o osobama koje su ovisne o brizi i pomoći drugih ljudi.

5. LITERATURA

1. Hrvatić, N. (2002.), Domska pedagogija: od teorije do odgojne prakse, Zbornik radova: odnos pedagoške teorije i pedagoške prakse. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci
2. Greenspan, S., Dijete s posebnim potrebama. Lekenik: Ostvarenje, 2003.
3. Mehinger, A., Mala specijalna pedagogija. Zagreb: Educa, 2003.
4. Rosić, V. Domski odgoj. Rijeka: Grafrade, 2001.
5. Rosić, V. Domska pedagogija. Zadar: Naklada, 2007.
6. Siov, M., Pedagogija, Velika Gorica, Persona, 2003.
7. Vukasović, A. (2001.), Pedagogija, (Poglavlje VI. - Odgoj u domovima). Zagreb: HKZ "MI"

6. PRILOG

Slika 1. Likovna kolonija

Slika 2. Dvorana za fizioterapiju

Slika 3. Multisenzorna soba

Slika 4. Okolina Centra

Slika 5. Terapijsko jahanje

Slika 6. Didaktički materijal